

Uitvoeringsplan 2024

Geonovum

Versie	1.0
Status	definitief
Datum	23 november 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Voorwoord	2
1. Over Geonovum	3
1.1 Onze opdrachtgevers en financiering	3
2. Werkpakket 2024	4
2.1 Kengetallen	4
2.2 Highlights	4
2.2.1 Data-infrastructuur waarop je kunt bouwen	4
2.2.2 Inwerkingtreding Omgevingswet	5
2.2.3 Van Data space tot digital twin	5
3. Organisatieontwikkeling	6
4. Begroting en tarieven	7
4.1 Uitgangspunten bij de begroting	7
4.2 Begroting	8
4.3 Tarieven	9
Bijlage I Overzicht activiteiten 2024	10
I.1 Standaardisatie	10
I.2 Gedeelde geografische informatiepositie	15
I.3 Kennis	19

Voorwoord

Nederland staat voor een aantal belangrijke keuzes. Keuzes op o.a. het gebied van wonen, van energie en van klimaat. In veel gevallen hebben deze keuzes ook een sterke ruimtelijke component: ruimte is in Nederland een schaars goed. Om verstandige ruimtelijke keuzes te kunnen maken, is goed zicht op veranderend Nederland van groot belang. Zie hier de opgave waar de stakeholders in het publieke geo-informatiedomein in gezamenlijkheid aan willen werken: met de visie Zicht op Nederland en bijbehorende werkagenda heeft het Beraad voor Geo-informatie (GI-Beraad) duidelijk koers bepaald. Deze koers vormt een belangrijk kader voor het werk van Geonovum in 2024.

Zo dragen we in 2024 bij aan de ontwikkeling van een betrouwbaar datafundament. Hiervoor werken we aan de doorontwikkeling van de generieke Nederlandse geo-informatie infrastructuur, maar ook aan daarop aansluitende sectoren als de Omgevingswet en mobiliteit. We maken de data makkelijker toegankelijk en beter toepasbaar voor gebruikers. We werken niet alleen op het niveau van datasets, maar ook op het niveau van ontsluiting. Dat gebeurt in toenemende mate met data in verschillende sectoren (federatief stelsel) en het niveau van functionaliteit zoals modellen en visualisatie i.h.k.v. digitale tweelingen. De standaarden hiervoor ontwikkelen en beheren we in samenspraak met het werkveld. We zullen die standaarden in ontwikkeling steeds vaker beproeven door ze al in een vroeg stadium te gaan implementeren. Zo werken we aan standaarden die meerwaarde bieden in de praktijk.

We zien dat een groot deel van ons werk een meerjarig karakter heeft. Over steeds meer onderdelen van ons werk hebben we meerjarige afspraken kunnen maken met onze opdrachtgevers, waardoor we blijven bouwen aan een stabiele organisatie waarin kennis en ervaring goed geborgd is. Geonovum investeert daarmee in het zijn van een stabiele en betrouwbare partner.

1. Over Geonovum

De maatschappij beter laten presteren door geoinformatie optimaal herbruikbaar en toegankelijk te maken. Dat is waar wij dagelijks aan werken. Wij doen dit enerzijds door afspraken te maken over hoe je gegevens digitaal betekenisvol vastlegt. Anderzijds door een federatief stelsel van afspraken te beheren dat ervoor zorgt dat deze gegevens door uiteenlopende gebruikers te vinden, bekijken, delen en te gebruiken zijn.

1.1 Onze opdrachtgevers en financiering

De opdrachtgevers van Geonovum zijn overheidsorganisaties zoals ministeries en provincies en organisaties met een publiekrechtelijke taak. Een groot deel van onze opdrachten bestaat uit het ontwikkelen en beheren van standaarden met een wettelijke grondslag zoals Basisregistraties en standaarden voor de Omgevingswet. Andere opdrachten zijn bijvoorbeeld het adviseren over Europese ontwikkelingen in het kader van de EU datastrategie en dataspace's en het werken aan een stelsel voor digital twins vanuit een innovatieprogramma rond duurzame mobiliteit.

Onze grootste opdrachtgever is de coördinerend minister voor de geoinformatie, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Aan onze opdrachten voor BZK ligt een bestuurlijke overeenkomst ten grondslag die meerjarige financiële zekerheid biedt om onze projecten voor dit ministerie uit te voeren. Deze overeenkomst vloeit mede voort uit de in 2022 vastgestelde visie van het Ministerie van BZK op Geonovum. Ook voor ons werk in het Digital Stelsel Omgevingswet is er een bestuurlijke meerjarige overeenkomst afgesloten.

Geonovum is er bij het maken van dit uitvoeringsplan vanuit gegaan dat de verkiezingen en de daaropvolgende formatie en kabinetsplannen het werk van Geonovum niet wezenlijk zullen veranderen: Ruimte is schaars en geoinformatie blijft cruciaal voor de samenleving.

Geonovum beheert en ontwikkelt ook de afspraken die zorgen voor het functioneren van de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur (NGII). De NGII is een belangrijk fundament onder de informatievoorziening voor overheid, bedrijfsleven en burgers. Voor het onderhouden en innoveren van dit fundament ontvangt Geonovum een subsidie van € 540.000 per jaar. Aan deze subsidie dragen naast het ministerie van BZK, ook het Kadaster, TNO en het ministerie van LNV bij. De huidige subsidietermijn loopt tot 2027.

2. Werkpakket 2024

De omvang van ons werkpakket in 2024 bedraagt zo'n € 7,5 miljoen. Een lichte groei ten opzichte van 2023 en het grootste werkpakket in het bestaan van Geonovum.

2.1 Kengetallen

Verwachte omzet:	€ 7,5 miljoen
Verhouding opdrachten – basisprogramma:	90% - 10%
Aantal FTE:	± 42
Verhouding intern – extern personeel:	63% - 37% (intern = in dienst + gedetacheerd)

De verdeling tussen verkenningen, innovatie en nieuwe ontwikkelingen enerzijds en beheer, doorontwikkeling en praktijkondersteuning anderzijds is grofweg 50% - 50%.

2.2 Highlights

We lichten in deze paragraaf een aantal onderwerpen uit ons werkpakket, waarbij Geonovum aan de lat staat voor de (door-)ontwikkeling van standaarden en de daarbij horende verkenningen en implementatie-ondersteuning. Voor een uitgebreider overzicht van het werkpakket in 2024 verwijzen we naar Bijlage 1.

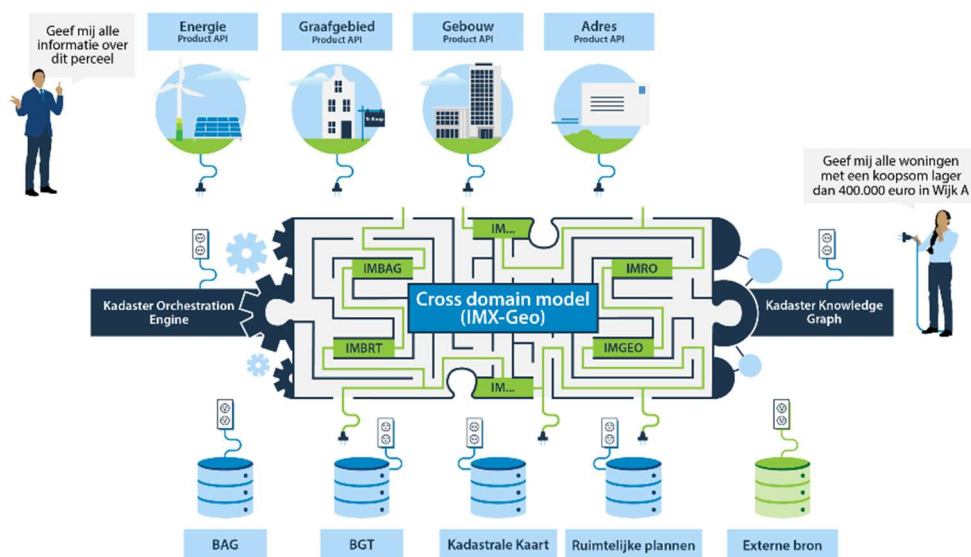
2.2.1 Data-infrastructuur waarop je kunt bouwen

Zicht op Nederland is de leidraad voor ons werk aan de nationale geoinformatie infrastructuur (NGII). Voor het maken van verstandige ruimtelijke keuzes is goed zicht op veranderend Nederland cruciaal. Betrouwbare, toegankelijke geo-informatie vormt wat betreft de beleidsvisie Zicht op Nederland letterlijk en figuurlijk de basis om op te bouwen.

Informatie moet veilig en betrouwbaar gedeeld kunnen worden, maar ook eenvoudig zijn in gebruik. Bovendien moet het mogelijk worden om de rijkdom van de verschillende data in samenhang te kunnen benutten. Dat betekent dat het belang van semantiek -traditioneel een thema dat goed in de geo-standaarden is verankerd- nóg belangrijker wordt. Het betekent ook dat zaken als het omgaan met verschillende schaalniveaus en visualisatie van data meer aandacht gaat vragen.

FAIR (findable, accessible, interoperable, reusable) blijft het uitgangspunt voor de generieke basisstandaarden die de NGII laten werken. Met het oog op de NGII van de nabije toekomst, komen daar meer onderwerpen bij. Denk aan thema's als data-herleidbaarheid, publiek-private samenwerking en identificatie en authenticatie. Deze thema's komen bijvoorbeeld aan bod bij ons werk voor Data bij de Bron | Kennisplatform API's, PDOK Visie en het IenW programma Dutch Mobility Innovations (DMI). Dit laatste programma is één van de grotere nieuwe projecten voor Geonovum.

Om het gebruik van data te vereenvoudigen willen we in 2024 doorpakken op het onder het programma Werk aan Uitvoering ontwikkelde IMX-geo. Dit semantische model ondersteunt het samengesteld bevragen van geodata registraties. Vanuit het basisprogramma volgen we de standaarden die relevant worden voor digital twins, zoals 3D, GeoBIM, een uitbreiding van GeoSPARQL met 3D ondersteuning bij het OGC en standaarden voor sensordata bij OGC én W3C. Rond het uitwisselen van sensordata organiseren we in 2024 een testbed.

Figuur 1 We verkennen de bruikbaarheid van IMX-Geo verder in 2024

2.2.2 Inwerkingtreding Omgevingswet

Voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet is 2024 een spannend jaar. Op 1 januari treedt de Omgevingswet in werking. Daarmee nemen we in Nederland het Digitaal Stelsel Omgevingswet in gebruik. Onze standaarden zorgen voor eenduidige structuur waarin omgevingsdocumenten worden vastgelegd en spelen een belangrijke rol in het vindbaar en raadpleegbaar maken van de regels en de visualisatie daarvan.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet leidt tot een meer integrale werkwijze rond de leefomgeving. Wij zien dat nu al terug in ons standaardisatiewerk. Domeinen die met de Omgevingswet te maken hebben en krijgen, zoals Geluid en Externe Veiligheid, vragen ons om standaarden te ontwikkelen die aansluiten op die van het DSO. Ook voor de doorontwikkeling van de Basisregistratie Ondergrond met standaarden rond milieukwaliteit geldt dat afstemming op het DSO nodig is. Wij verwachten dat het aantal domeinen dat een dergelijke standaardisatievraag bij ons neerlegt, zich in 2024 verder uitbreidt.

2.2.3 Van Data space tot digital twin

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een soort Madurodam in het licht van de ontwikkeling van Europese data spaces. Via dataspaces wil de EU meer data vindbaar en bruikbaar maken voor maatschappelijke vraagstukken, onder meer via digital twins. In 2024 moeten dataproviders de eerste door Europa benoemde High Value Data beschikbaar stellen conform Europese afspraken. Dit is de eerste concrete stap op weg naar een Europese Data space voor de Green Deal.

Voor goed functioneren van Europese Data Spaces, zijn spelregels rond interoperabiliteit, standaardisatie en data governance cruciaal. Die Europese spelregels hebben ook invloed op de manier waarop data in lidstaten worden gebruikt en gedeeld en daarmee ook op de doorontwikkeling van de Nederlandse Geo-Informatie Infrastructuur. Wij volgen de ontwikkelingen rond data spaces dan ook op de voet. Onze kennis over de Europese datastrategie delen wij via kennissessies en in het [Europa dossier](#) op de website van Geonovum. De Europese gedachten over bijvoorbeeld federatieve datastelsels en publiek-private samenwerking, brengen wij in bij onder meer het standaardenprogramma en de projecten waarin wordt gewerkt aan digital twins.

3. Organisatieontwikkeling

Geonovum staat in alle opzichten voor kwaliteit en betrouwbaarheid; belangrijk omdat het gebruik (en daarmee het belang) van onze resultaten steeds verder toeneemt. Als organisatie is Geonovum geen start-up meer, maar een scale-up. Dat vraagt dat we onze organisatie verder professionaliseren, onder meer op het gebied van ICT, Planning en Control en management-ondersteuning. Ook is in 2023 ons kantoorpand aangepast aan de tijd van het hybride werken: het kantoor is nog meer de plek geworden om te ontmoeten en samen te werken.

Geonovum is een kennisintensieve organisatie. In de kern van de organisatie werken experts die vaak al meer dan tien jaar aan de organisatie zijn verbonden. Zowel het aantal standaarden dat we ontwikkelen als de kennis hiervan is organisch gegroeid. Om ervoor te zorgen dat we ook in de toekomst kwalitatief hoogwaardig werk kunnen blijven leveren, richten we onze ontwikkelambities in 2024 op het borgen van de kennisbasis van onze medewerkers en het werven van nieuw talent. Wij bieden daarbij als vanouds ruimte voor detachering aan Geonovum vanuit overheidsorganisaties, kennisinstellingen en collega standaardisatie organisaties. Daarnaast gaan we de kennis van belangrijke dossiers, die nu vaak bij 1 medewerker is ondergebracht spreiden over verschillende medewerkers. We gaan onze kennis op bepaalde thema's uitbreiden en daar bij het aannamebeleid rekening mee houden.

4. Begroting en tarieven

Tot besluit van dit uitvoeringsplan geven wij de financiële en capaciteitsbegroting weer voor de uitvoering van het basisprogramma en de opdrachten in 2024. Tevens duiden we onze tarieven voor 2024.

4.1 Uitgangspunten bij de begroting

Voor de begroting van 2024 zijn een aantal uitgangspunten vastgesteld:

1. We sturen op een weerstandsvermogen van minimaal 900K (12% van de jaaromzet). Het weerstandsvermogen wordt ingezet om fluctuaties op te vangen. Het totale stichtingsvermogen ligt boven deze grens. We sturen daarom niet op verdere groei van het stichtingsvermogen.
2. We houden in de begroting geen rekening met een verhoogd risicoprofiel waarbij opdrachten niet worden toegekend, aangezien er een grote mate van zekerheid is over de opdrachten voor 2024.
3. We gaan er in principe voor de drie directieleden van uit dat ze 30% declarabel kunnen schrijven. Dit percentage is in het verleden altijd voor de directeur gehanteerd.
4. We gaan uit van een gelijkblijvend volume aan opdrachten die reeds meerdere jaren aan Geonovum zijn gegund (basisprogramma, gebundelde opdracht en opdracht voor de DSO standaarden), aangezien er nog geen indexatie van de beschikbare budgetten is afgesproken. Dit betekent (gezien de stijgende tarieven) dat er minder werk geleverd kan worden.
5. Sinds 1 januari 2023 zijn onze tarieven gekoppeld aan de loonkosten, Geonovum volgt hierbij de loonontwikkeling van CAO Rijk. Het tariefvoorstel voor 2024 is ook op dit uitgangspunt gebaseerd.
6. We handhaven het opslagpercentage op externe inhuur van 20 procent, waarmee het gemiddelde verdienvermogen van interne en externe medewerkers vergelijkbaar is.
7. In tegenstelling tot de vorige begroting, nemen we in de begroting geen financiële reserve op om kosten voor de vervanging van langdurige zieken op te vangen. Het weerstandsvermogen is hiervoor toereikend.
8. Geonovum besteedt veel aandacht aan kennisontwikkeling. We bouwen een ruimte van 75K uit eigen middelen in voor kennisontwikkeling, die niet rechtstreeks te ontleen is aan concrete opdrachten. Een en ander staat los van het reguliere opleidingsbudget. Daarnaast is het 2024-sequentiel van de inzet van de extern begeleider organisatieontwikkeling separaat opgenomen.
9. Met het oog op onze strategische positionering in het GI-Beraad *nieuwe stijl* maken we in 2024 weer een buitenlandse studiereis mogelijk.
10. We houden rekening met de start eind 2023 van nieuwe senior medewerkers als vervanging van eerder in 2023 vertrokken senior medewerkers en anticiperen op de werving en inzet van meer eigen personeel op onze Omgevingswet-opdracht.
11. We voorzien in een éénmalige investering in onze website om voortaan specifieke projectwebsites overbodig te maken. Hiermee wordt het eenvoudiger om te blijven voldoen aan eisen t.a.v. toegankelijkheid en cybersecurity. Daarnaast vermindert zo het risico dat er resultaten uit het verleden niet langer toegankelijk zijn (door het verdwijnen van oude separate projectwebsites). Ook investeren we in betere beheersystemen om onze hardware veilig te houden door o.a. updates af te kunnen dwingen.
12. We voorzien in de organisatie van een Open Geodag in 2024, waarbinnen ruimte is om aansprekende ontwikkelingen uit het buitenland naar Nederland te halen.

4.2 Begroting

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrote baten en lasten van het basisprogramma en de opdrachten alsmede de overige baten en lasten.

<i>(alle bedragen in euro's)</i>	2024		2023		2022	
	Jaarbegroting	Jaarbegroting	Jaarbegroting	Jaarbegroting	Realisatie	Realisatie
Baten						
Basisprogramma	€ 755.289	€ 755.289	€ 755.289	€ 755.289	€ 755.289	€ 755.289
Opdrachten	€ 6.812.073	€ 6.676.649	€ 6.676.649	€ 6.676.649	€ 5.095.050	€ 5.095.050
Overige baten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 53.800	€ 53.800
Totale baten	€ 7.567.362	€ 7.431.938	€ 7.431.938	€ 7.431.938	€ 5.904.139	€ 5.904.139
Lasten						
<i>Inhuur externen</i>	€ 2.454.241	€ 2.543.776	€ 2.543.776	€ 2.543.776	€ 1.812.005	€ 1.812.005
<i>Directe projectkosten (inkopen)</i>	€ 929.954	€ 408.438	€ 408.438	€ 408.438	€ 218.906	€ 218.906
Kosten uitbesteed werk	€ 3.384.195	€ 2.952.214	€ 2.952.214	€ 2.952.214	€ 2.030.911	€ 2.030.911
Lonen en salarissen	€ 2.972.499	€ 3.141.507	€ 3.141.507	€ 3.141.507	€ 2.845.302	€ 2.845.302
Gedetacheerde medewerkers	€ 179.487	€ 339.388	€ 339.388	€ 339.388	€ 299.819	€ 299.819
Afschrijvingen	€ 37.303	€ 22.551	€ 22.551	€ 22.551	€ 17.343	€ 17.343
<i>Overige personeelskosten</i>	€ 309.075	€ 361.870	€ 361.870	€ 361.870	€ 309.450	€ 309.450
<i>Huisvestingskosten</i>	€ 171.556	€ 141.000	€ 141.000	€ 141.000	€ 131.056	€ 131.056
<i>Verkoop-acquisitiekosten</i>	€ 32.000	€ 34.500	€ 34.500	€ 34.500	€ 12.426	€ 12.426
<i>ICT kosten</i>	€ 173.500	€ 128.500	€ 128.500	€ 128.500	€ 119.048	€ 119.048
<i>Communicatiekosten</i>	€ 80.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 41.601	€ 41.601
<i>Kantoorkosten</i>	€ 12.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 4.053	€ 4.053
<i>Accountantskosten</i>	€ 20.732	€ 21.450	€ 21.450	€ 21.450	€ 11.950	€ 11.950
<i>Bestuursvergoeding</i>	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 30.031	€ 30.031
<i>Verzekeringskosten</i>	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 7.974	€ 7.974
<i>Niet aftrekbare BTW</i>	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 15.559	€ 15.559
<i>Bankkosten</i>	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.424	€ 1.424
<i>Overige algemene kosten</i>	€ 94.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 41.488	€ 41.488
Overige bedrijfskosten	€ 954.364	€ 820.820	€ 820.820	€ 820.820	€ 726.060	€ 726.060
Totale lasten	€ 7.527.847	€ 7.276.480	€ 7.276.480	€ 7.276.480	€ 5.919.435	€ 5.919.435
Financiële baten en lasten	€ - 20.000	€ -	€ -	€ -	€ 9.012	€ 9.012
Belastingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 59.515	€ 155.458	€ 155.458	€ 155.458	€ -24.308	€ -24.308
Stichtingsvermogen (begroot) op 31-12	€ 1.314.318	€ 921.692	€ 921.692	€ 921.692	€ 1.042.976	€ 1.042.976

4.3 Tarieven

Sinds 1 januari 2023 zijn onze tarieven gekoppeld aan de loonkosten. Dit betekent dat een stijging in de loonkosten zal leiden tot een stijging van de tarieven. Geonovum volgt de loonontwikkeling van CAO Rijk. De tarieven zijn exclusief BTW en inclusief binnenlandse reis- en verblijfkosten. De tarieven voor 2024 staan in onderstaande tabel.

Tarieven 2024	Uurtarief
Junior medewerkers	€ 93,50
Medior medewerkers	€ 114,50
Senior medewerkers	€ 135,50

Op de ingehuurd uren van externe medewerkers past Geonovum een opslagpercentage toe. Voor 2024 is dit opslagpercentage vastgesteld op 20%. Op deze wijze dragen de uren van de interne en externe medewerkers op vergelijkbare wijze bij aan de dekking van onze overheadkosten.

Bijlage I | Overzicht activiteiten 2024

Wat zijn de activiteiten die wij in 2024 oppakken? In deze bijlage geven we een overzicht van ons werkpakket, gerangschikt naar de statutaire doelen van Geonovum: standaardisatie, gedeelde geografische informatiepositie en kennis. Elk onderdeel begint met een samenvatting van wat het dient op te leveren, gevolgd door de activiteiten die wij uitvoeren.

I.1 Standaardisatie

Standaardisatie Nationale Geo-Informatie Infrastructuur 2024

Basisprogramma Geonovum | Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO

Vanuit het Basisprogramma Standaardisatie NGII (Nationale Geo-Informatie-Infrastructuur) leveren we kennis over de NGII in alle opdrachten en activiteiten die Geonovum verder uitvoert. Het is het fundament van waaruit we ervoor zorgen dat nieuwe standaarden conform de Geonovum kernwaarden en werkwijzen worden ontwikkeld en beheerd. We doen dit mede op basis van input uit onze Programmaraad. In Standaardisatie NGII ontwikkelen en beheren we de standaarden die gezamenlijk de ruggengraat vormen van de Nederlandse geo-informatie infrastructuur. Deze set geostandaarden staat op de Pas toe of leg uitlijst van het Forum Standaardisatie. Wij zorgen voor de internationale en nationale afstemming van deze standaarden, dragen onze kennis over de geoinformatie infrastructuur uit op bijeenkomsten en zijn een vraagbaak voor de implementatie van deze standaarden. Onderdeel van het werk is ook dat we het bestaande digitale landschap, en de behoeften die daar leven, in beeld hebben. Ook de aansluiting tussen de NGII en de geodetische infrastructuur is een punt van aandacht. Hiervoor onderhouden we relaties met organisaties in zowel binnen- als buitenland.

Activiteiten 2024

In 2024 richten we ons, na opname van de nieuwe OGC API standaarden op de Pas toe of leg uitlijst, op implementatie-ondersteuning en adoptie van deze standaarden, onder andere met hands-on workshops. Deze activiteiten maken we onderdeel van een bredere Geonovum-community strategie, waarbinnen we bijvoorbeeld ook kennis delen over het Raamwerk van Geostandaarden. We blijven ons ook internationaal inzetten voor lichtere standaarden, die goed in een federatief datastelsel passen en die zorgen voor simpelere en bredere bruikbaarheid van locatiedata. Verder blijft 3D datapublicatie en visualisatie een onderwerp van kennissessies, maar ook zorgen we dat 3D nog beter wordt ondersteund in de huidige standaarden. Internationaal hebben we aandacht voor standaarden die relevant worden voor digital twins, zoals een uitbreiding van GeoSPARQL met 3D ondersteuning bij het OGC, standaarden voor sensordata bij OGC én W3C en de GeoBIM-uitwisseling. Samen met TU Delft organiseren we in maart 2024 een OGC meeting. Vanuit het basisprogramma zoeken we ook nadrukkelijk – o.a. voor de communityvorming – de verbinding en synergie met opdrachten op het vlak van de NGII, waaronder DMI, Data bij de bron, [ZON opdracht – cross-domein bevragingen], [EU opdracht – dataspace] en PDOK Visi.

Innovatie Nationale Geo-Informatie Infrastructuur 2024

Basisprogramma Geonovum | Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO

In het Basisprogramma Innovatie NGII inventariseren en onderzoeken we veelbelovende innovaties op het gebied van standaardisatie. Gevoed vanuit technologische ontwikkelingen, maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelingen die we signaleren vanuit Standaardisatie NGII, verkennen we welke

innovaties bruikbaar zijn om de nationale infrastructuur te optimaliseren. Lijkt een ontwikkeling kansrijk, dan zetten we stappen om de potentie in de praktijk te verkennen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een proefimplementatie zijn of van een testbed als onderdeel van het Basisprogramma. Het kan ook leiden tot het initiëren van een kennisplatform.

Activiteiten 2024

Onze activiteiten in 2024 richten zich met name op semantische standaarden en linked data, internet of things, en de inzet van AI. We zien veel interesse en gebruik van linked data in digital twins, maar ook een beweging vanuit EU data spaces om in te zetten op semantische kennismodellen en linked data, en gaan zorgen dat de Nederlandse geo-sector hier straks klaar voor is. We organiseren een testbed rondom diverse sensorstandaarden van OGC en W3C. Met AI gaan we ervaring opdoen in diverse kleinere experimenten, waarbij we samenwerking zoeken met universiteiten waar mogelijk.

Standaarden Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De Basisregistratie Ondergrond (BRO) zorgt ervoor dat gegevens over de ondergrond die onder verantwoordelijkheid van overheden ontstaan, gestandaardiseerd en op één centrale plek worden geregistreerd, beheerd en beschikbaar worden gesteld voor hergebruik. Zo stimuleert de overheid hergebruik van deze gegevens.

Activiteiten 2024

Beheer standaarden BRO

Dit omvat beheerwerkzaamheden aan diverse registratieobjecten van de BRO als ook gebruikersondersteuning. Aanvullende wijzigingen worden (mogelijk) opgepakt, zoals chemische analyses, aanpassen BHR-GT aan norm 14688, high value datasets, soil monitoring law en catalogi aanpassen van grondwatermonitoring. Deze werkzaamheden leiden tot nieuwe versies van een aantal registratieobjecten, modellen die omgezet zijn naar BRO-formaat, grondwatermonitoring aangepast op Milieukwaliteit en van de backlog zijn Technical debts en CAB/servicedesk-issues weggewerkt.

BRO fase 2 - Milieukwaliteit

In samenwerking met SIKB en TNO ontwikkelen we een uitbreiding van de BRO op het gebied van milieukwaliteit. We voorzien de volgende mijlpalen:

1. Datum in werking SAD [bestaande informatie] : 1-7-2024.
2. Realisatie SAD [bestaande informatie] : 1-1-2024.
3. Datum in werking SAD [nieuwe informatie] : 1-1-2025.
4. Datum inwerking SLD [bestaande informatie]: 1-1-2025.
5. Datum in werking SLD [nieuwe informatie]: 1-1-2025.

Ons werk resulteert in informatiemodellen en uitwisselformaten die via een incrementele aanpak door het bouwteam van TNO worden geïmplementeerd.

Beheer, doorontwikkeling en innovatie standaarden Zicht op Nederland Datafundament (ZoN DF)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Onder deze noemer wordt in samenwerking met BZK, Kadaster en andere belanghebbenden verder gewerkt aan wat voorheen DisGeo en Beheer BGT/IMGeo heette. Doel is om te werken aan instandhouding en doorontwikkeling van de geobasisregistraties.

Activiteiten 2024

In het kader van het ZoN-datafundament wordt in 2024 o.a. gewerkt aan:

- **IMX-Geo**
Verkend wordt in welke mate IMX-Geo kan bijdragen aan het bieden van samenhang tussen de verschillende geo-basisregistraties. Hierbij wordt nadrukkelijk ook afstemming gezocht met de ontwikkelingen binnen IBDS
- **Bestuurlijke gebieden**
Aan de programmaraad zal een voorstel worden aangeboden voor de doorontwikkeling op dit thema: Het initiatief 'Bestuurlijke Gebieden' draagt bij aan de doelstelling van ZoN/datafundament omdat er meerdere belanghebbenden zijn voor wie het veel waarde heeft om bevoegd gezagen, werkingsgebieden en beheergebieden te kunnen koppelen aan locatie en gebied. Bijvoorbeeld veiligheidsdiensten, het digitaal stelsel omgevingswet, provincies, waterschappen en gemeenten.
- **Gebouwen**
de verwachting is dat er aan door BZK in samenwerking met onder meer Geonovum ook hiervoor een voorstel zal worden aangeboden voor de doorontwikkeling op dit thema.
- **BGT in ZoN**
Geonovum beheert in opdracht van BZK het informatiemodel en de uitwisselstandaarden voor de verplichte BGT en het optionele IMGeo. Naast regulier beheer en ondersteuning van bronhouders, gebruikers en softwareleveranciers bij de implementatie van IMGeo, zal Geonovum in 2024 enkele impactanalyses uitvoeren en wijzigingsvoorstellen opstellen naar aanleiding van vraag-gestuurde ontwikkelingen. Het betreft hier wijzigingsverzoeken van gebruikers inzake onder meer informatievoorziening rond landschapselementen en droge sloten.
- **Overig**
Mogelijke andere thema's kunnen in de loop van 2024 zich aandienen afhankelijk van de behoefte vanuit de programmaraad.

Standaarden Wet Ruimtelijke ordening

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het planproces in de ruimtelijke ordening is sinds 2010 volledig digitaal. Om uitwisseling van bestanden mogelijk te maken, zijn afspraken gemaakt: RO Standaarden. Iedereen die ruimtelijke plannen maakt, is verplicht deze standaarden toe te passen.

Geonovum is sinds 1 juli 2008 verantwoordelijk voor het beheer, de ontwikkeling en de promotie van de RO Standaarden. Na inwerkingtreden van de Omgevingswet stopt het gebruik van de RO Standaarden niet: het overgangsrecht van Wro naar Omgevingswet bepaalt hoe lang en op welke manier de RO Standaarden en de landelijke voorziening Ruimtelijkeplannen.nl nog in gebruik in zijn.

Activiteiten 2024

In de eerste helft van 2024, rondom de invoering van de Omgevingswet, richten we ons implementatieondersteuning van de gemeenten, de provincies en het Rijk samen met de stedenbouwkundige advies bureaus en softwareleveranciers bij het gebruik en de overgang van de RO Standaarden naar de standaarden van de Omgevingswet. De vragen zijn van technische, inhoudelijke en juridische aard. Samen met het Kadaster als medebeheerder van Ruimtelijkeplannen.nl en het Informatiepunt Leefomgeving bij RWS houden we ons netwerk via websites en nieuwsbrieven op de hoogte van de toepassing van de RO Standaarden.

Vooruitlopend op inwerkingtreden van de Omgevingswet zijn Tijdelijk Alternatieve Maatregelen opgesteld: voor een aantal Omgevingswet instrumenten is het op basis van overgangsrecht voor een bepaalde periode na inwerkingtreden gebruik te maken van de 'route RO Standaarden/

Ruimtelijkeplannen.nl'. Een tijdelijke technische oplossing waarin wij samen het beheerteam Ruimtelijkeplannen.nl van het Kadaster ondersteunen bij de implementatie van die bevoegde gezagen die deze noodmaatregel gaan gebruiken.

Standaarden Omgevingswet

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Op 1 januari 2024 zal de Omgevingswet in werking treden, na vele malen uitstel. Dit heeft naar verwachting veel impact op ons werk, omdat we verwachten dat dit tot meer vragen over het toepassen van onze standaarden en meer behoefte aan implementatieondersteuning zal leiden. Bovendien houden we in de planning voor met name het eerste kwartaal van 2024 rekening met onvoorziene omstandigheden na inwerkingtreding, het oplossen van vragen en bevindingen vanuit de uitvoeringspraktijk heeft dan voorrang boven al het andere ontwikkel- en beheerwerk. De inhoud van het project wijzigt niet als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij ondersteunen de bevoegde gezagen bij het werken met de standaarden, bemensen een helpdesk en ondersteunen de DSO-keten bij de implementatie van wijzigingen in de standaard.

Activiteiten 2024

In de eerste helft van 2024 zal de focus primair liggen op het ondersteunen van softwareleveranciers en bevoegde overheden bij het gebruik van de TPOD Standaarden. Geonovum intensiveert de implementatie-ondersteuning voor de uitvoeringspraktijk en investeert hiervoor in extra capaciteit binnen het TPOD Team, zodat niet alleen adequaat gereageerd kan worden op vragen en problemen, maar ook meer proactief ondersteuning kan worden geboden. Ook is het team voornemens een grotere inspanning te leveren op het gebied van kennisborging binnen het team. Daarnaast werken we aan een visie en strategie op het Informatiemodel Omgevingswet (IMOW) en de TPOD Standaarden op de lange termijn. In 2024 verwachten we naast verbeteringen en doorontwikkeling van de actuele TPOD-standaarden een nieuwe release, die aansluit op de 2.0.0 versie van de STOP[1]standaard. Daarnaast ontwikkelen we nieuwe toepassingsprofielen wanneer daartoe besloten wordt. We zorgen ervoor dat IMOW en de TPOD Standaarden concurrent versioning ondersteunen.

Beheer Informatiemodel Geluid (IMGeluid)

RIVM en Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Het informatiemodel Geluid (IMGeluid) beschrijft de semantiek van digitale bestanden voor de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG). De CVGG is een centraal punt voor het eenduidig uitwisselen van akoestische gegevens tussen bronhouders en gebruikers voor verschillende geluid domeinen. Deze gegevens bestaan uit objecten die te maken hebben met bronbeheersing en gegevens voor akoestisch onderzoek. Deze gegevens geven de juridische werkelijkheid weer en worden gebruikt voor vergunningen en monitoring.

Activiteiten 2024

In 2024 is het beheer rondom het informatiemodel Geluid ingericht en werken we volgens het in 2023 opgestelde wijzigingsprotocol aan nieuwe releases van het informatiemodel. Wij doen dit samen met het RIVM, de softwareleveranciers en de gebruikers van het informatiemodel. We nemen plaats in de Adviesgroep waarin we adviseren over de voorgestelde wijzigingen in het model. We werken aan de implementatieondersteuning en kwaliteit van het informatiemodel en het actief hierbij betrekken van de belanghebbenden. Met het RIVM bekijken we verder hoe we de gebruikers van de CVGG het beste technisch kunnen ondersteunen bij het gebruik van het informatiemodel.

Advisering Standaarden WIBON (Informatiemodel) Kabels en Leidingen

Kadaster

Het Informatiemodel Kabels en Leidingen (IMKL) is de informatiestandaard die toegepast wordt in de KLIC- service waarmee conform de Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten en netwerken (WIBON) informatie ter voorkoming van graafschade wordt geleverd. Op KLIC zijn bijna 1100 netbeheerders aangesloten. Per jaar worden er zo'n 900.000 KLIC meldingen verwerkt.

Activiteiten 2024

Geonovum continueert zijn ondersteunende en adviserende rol voor IMKL 2.0. Geonovum adviseert in het beheer van de IMKL standaard via participatie in de Technische Commissie Standaarden die valt onder het Bronhouders- en Afnemersoverleg (KLIC BAO).

Informatiemodel Externe veiligheidsrisico's

Ministerie van IenW

Het Informatiemodel Externe Veiligheidsrisico's (IMEV) bevat afspraken over de digitale structuur waarin overheden gegevens vastleggen over de opslag, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Al deze gegevens komen bij elkaar in het Register Externe Veiligheidsrisico's van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Op kaarten is vervolgens te zien waar externe risico's van toepassing zijn.

Activiteiten 2024

Vanaf 2024, wanneer de Omgevingswet in werking is getreden, zet Geonovum het formele beheer van het IMEV 1.2 voort. Daar waar nodig, zullen we aanpassingen in het model doorvoeren. Voor het beheer van het model zal Geonovum intensief afstemmen met Rijkswaterstaat en het Register Externe Veiligheid. Bovendien zullen de contacten met bronhouders en andere gebruikers in 2024 worden aangehaald. Dat geldt ook voor de softwareleveranciers, het reguliere overleg zetten we met hen voort in 2024. Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet verwachten en de ingebruikname van het IMEV verwachten we in 2024 een hogere belasting voor de helpdesk.

Nederlands profiel op DCAT 2.0

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voor het creëren van meer samenhang tussen de diverse (metadata)catalogi, is het zo goed mogelijk uit kunnen wisselen van metadata van belang. Breed gedragen standaarden zijn daarvoor essentieel. Op basis van dergelijke standaarden kan een soort federatief stelsel ontstaan van metadata-, begrippen- en ontwikkelaarsportalen, zoals data.overheid.nl, het Nationaal Georegister en developer.overheid.nl. Om dit mogelijk te maken, wordt binnen deze opdracht vanuit BZK Digitale Samenleving gewerkt aan het ontwikkelen van één brede standaard in de vorm van een Nederlands profiel op de internationale standaard DCAT 2.0 of hoger en het Europese applicatie profiel daarop DCAT-AP 3. Daarnaast zal een voorstel gedaan worden voor het vormgeven van actief beheer van een dergelijk profiel conform BOMOS.

Activiteiten 2024

In werkgroepverband afronden van een breed gedragen profiel, waarbij alle stakeholders betrokken worden. Na verschillende werksessies wordt een versie in consultatie gebracht en vervolgens definitief gemaakt. Ook wordt -in samenspraak met de opdrachtgever- gekeken naar het inrichten van beheer van het Nederlands profiel.

Consultatie IMX-Geo (i.h.k.v. WaU)

Kadaster

In 2023 hebben Kadaster en Geonovum samengewerkt aan een methode voor het in samenhang bevragen van gegevens uit geobasis- en geokernregistraties. Hiervoor is door Geonovum een eerste versie van een informatiemodel voor cross-domain bevragingen voor geo-informatie opgesteld: het IMX-Geo. Dit model is medio 2023 door Kadaster beproefd met een referentie-implementatie van een orkestratie-engine en in een knowledge graph.

Activiteiten 2024

In 2024 zet Geonovum de volgende stap in het verder doorontwikkelen en formaliseren van het IMX-Geo door dit informatiemodel openbaar te consulteren. Tijdens deze consultatie zal het IMX-Geo getoetst worden tegen use cases van geïntegreerd bevragen, en zal ook de opensource referentie-implementatie van de orkestratie-engine publiek getest worden.

Naast deze activiteiten -gefinancierd vanuit het WaU-programma- wordt IMX-Geo nader opgepakt binnen de opdracht rond het Zicht op Nederland Datafundament.

Beheer standaard voor beschrijven van begrippen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Binnen het federatief datastelsel spelen begrippenkaders een belangrijke rol bij het beschrijven van de data. Begrippenkaders maken data beter vindbaar en eenvoudiger te begrijpen. Een standaard voor begrippenkaders zorgt ervoor dat ze interoperabel zijn zodat een samenhangend stelsel van begrippencatalogi ontstaat.

Doel van de opdracht is dat de standaard voor het beschrijven van begrippen duurzaam wordt gepubliceerd, dat gebruikers de standaard leren kennen, worden ondersteund bij het toepassen, dat hun belangen worden geborgd, en dat adoptie wordt gestimuleerd, zodat de baten van de standaard optimaal worden gerealiseerd. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wil de standaard voor het beschrijven van begrippen voor tenminste 3 jaar laten beheren en deelt de ambitie deze op te laten nemen op de lijst verplichte standaarden van het forum standaardisatie.

Activiteiten 2024

Resultaten voor 2024 zijn een uitgewerkt gedetailleerd beheerplan volgens BOMOS voor 2024, afgestemd met de opdrachtgever met daarin aandacht voor:

- Een governance model waarin belangen en rollen van het federatief datastelsel, programmaraad Geonovum en overige stakeholders helder beschreven zijn.
- Duurzame publicatie van de standaard
- Doorontwikkeling van de standaard
- Ondersteuning middels helpdesk en andere middelen
- Betrekken van de community, o.a. door het instellen van een gebruikersoverleg
- Communicatie

Als ook het begeleiden van het vaststellingsproces bij Forum Standaardisatie en uitvoering geven aan de activiteiten van het beheerplan.

1.2 Gedeelde geografische informatiepositie

Het vindbaar, toegankelijk en herbruikbaar maken van data vraagt niet alleen om standaarden over welke gegevens je beschikbaar stelt en hoe je die dan vastlegt. Er zijn ook standaarden nodig die beschrijven hoe je data digitaal kunt uitwisselen. Daarnaast zijn er voorzieningen die gegevens

– vaak gebundeld rondom een bepaald thema – beschikbaar stellen. Denk aan dataportalen van de overheid, maar ook aan een infrastructuur voor digital twins. Geonovum biedt ondersteuning bij de realisatie van dit soort voorzieningen door onze kennis te delen over uitwisselingsstandaarden en door advies te geven over innovaties op dit gebied.

In 2024 blijft het volgen van en participeren in ontwikkelingen rond de Europese digitale strategie en de Europese data strategie een grote opdracht. Aan PDOK bieden we advies over hoe in te spelen op technologische ontwikkelingen rond het ontsluiten van geodata en bieden we ondersteuning bij de implementatie van de laatste versies van de geo-standaarden.

EU Informatie digitale en data-strategie - Kennispartner Europese ontwikkelingen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De Europese Commissie werkt aan een samenhangende digitaliserings- en datastrategie en een bijbehorend juridisch raamwerk. Daarin wordt ook de relatie met de beleidsdoelstellingen zoals de Green deal gelegd. Het gebruik van (geo) informatie ter ondersteuning van maatschappelijke opgaven wordt ook in de Europese context steeds belangrijker. Deze regelgeving verandert het speelveld voor doorontwikkeling van de NGII (en daarmee de beleidsvisie Zicht op Nederland). Het gebruik en delen van data (dataspaces) door de overheid worden geraakt door deze nieuwe Europese wetten.

Binnen dit integrale Europese raamwerk vormt INSPIRE een bouwsteen, namelijk van de Green deal data space. De Open Data Directive voegt met de EU High Value Data lijst bovendien een open data verplichting toe aan het merendeel van de INSPIRE thema's. INSPIRE blijft een belangrijke component vanwege de harde verplichtingen die eruit voortvloeien. Vanuit Nederlands perspectief is het van belang de samenhangende integrale aanpak van de Commissie te volgen, inzicht en overzicht te creëren en de impact en kansen in kaart te brengen.

Activiteiten 2024

- Opbouwen en delen van kennis over de impact van het Europese digitaliserings- en databeleid en het juridische raamwerk.
- In kaart brengen betekenis van Europese dataspaces in de ontwikkeling van de NGII en een federatief datastelsel in Nederland.
- Het in kaart brengen van impact (knelpunten en waar mogelijk baten). Hoe krijgt datagedreven werken vorm op Europees niveau?
- Het verrichten van minimale werkzaamheden die benodigd zijn om aan de wettelijke eisen van INSPIRE te voldoen.
- Het ondersteunen van de slimme, efficiënte, toekomstvast, implementatie van INSPIRE voor de BV Nederland.
- Stimuleren gebruik INSPIRE: zeker stellen van de realisatie van de baten.
- In Europese verband (bijdragen aan) de transformatie van INSPIRE naar de Green deal data space.

Implementatie High Value Data lijst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het samenhangende digitaliserings- en databeleid en het daaruit voortvloeiende juridisch raamwerk vanuit de Europese Commissie wordt steeds concreter. De Open Data Directive geeft de EC de mogelijkheid met een Uitvoeringsverordening open data verplichtingen op te leggen aan alle Lidstaten. De uitvoeringsverordening vermeldt hoe en onder welke voorwaarden de verplichte open data moet worden gepubliceerd, en verstrekt. Data, die op de Uitvoeringsverordening EU High Value

Data lijst wordt genoemd, moet verplicht door alle Lidstaten, mits voorhanden, als open data worden gepubliceerd en ontsloten via APIs.

Activiteiten 2024

Op basis van de impactanalyses opgesteld door de dataproviders adviseert Geonovum BZK over de keuzes en prioritering bij de implementatie van de HVD. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijke hergebruikswaarde en de inspanning die de dataproviders moet leveren in de drie scenario's om aan de HVD vereisten te voldoen. Geonovum verzorgt technische ondersteuning van en advisering aan dataproviders bij het voldoen aan de specifieke HVD verplichtingen. Kennis over de Europese vereisten en advies over de implementatie stellen we beschikbaar via een HVD handreiking. Als gewenst, organiseert Geonovum voorlichtings- en kennissessies met dataproviders. Geonovum kan de Nederlandse inbreng in relevante gremia, zoals bijvoorbeeld de werkgroep rondom implementatie HVD, bij de verdere (technische) ontwikkeling van HVD op Europees niveau verzorgen. Hierbij zorgt zij ook voor de centrale kennisoverdracht van Europa naar Nederland, aan de dataproviders. Het centraal voor Nederland halen en brengen van kennis over HVD borgt een eenduidige, uitvoerbare implementatie, die aansluit bij de implementatie in de buurlanden.

Publieke Dienstverlening op de Kaart: Verkenningen Innovatie & Standaardisatie Infrastructuur (PDOK Visi)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bij PDOK vind je open datasets van de overheid met actuele geo-informatie. Deze datasets zijn benaderbaar via geo webservices, RESTful API's en beschikbaar als downloads en linked data. Wij adviseren het Ministerie van BZK als eigenaar, en Kadaster als beheerder, van PDOK over de strategie en tactiek van PDOK.

Activiteiten 2024

Met een bestaan van meer 10 jaar hebben we met de diensten van PDOK een solide bron staan voor de Nederlandse Geo informatie. Met meer dan 30 miljard hits per jaar, 21 data aanbieders en een totaal van 235 datasets is PDOK niet meer weg te denken in de Nederlandse Geo informatie voorziening. Misschien beseffen we het niet met zijn alle, maar telefoon apps als Funda en Buienradar zouden niet meer werken en maken per dag veelvuldig gebruik van de rijkheid van de datasets. Alles simpel gepresenteerd in een Geo-representatie.

Geo-representatie maakt de beeldvorming voor een gebruiker meestal in één keer helder. Dit is de kracht van Geo en daarmee ook de kracht van PDOK.

Natuurlijk staat de Geo wereld niet stil hebben we dagelijks te maken met ontwikkelingen en verbredingen van toepassingen. Het PDOK VISI team van Geonovum ondersteunt kadaster en BZK in het selecteren van de vervolgstappen. Of het nu gaat om ontwikkelingen vanuit de Digital Twins en hun zoektocht naar rijke data, of de machine leesbaarheid van de datasets conform internationale standaarden. Het Geonovum VISI team ondersteund dit proces middels Verkenningen, Innovaties, Standaarden en Infrastructuur adviezen.

Met de grote opgaves van Nederland, welke onderling ook een bepaalde samenhang hebben, merken we dat betrouwbare Geo- informatie van essentieel belang is. Deze informatie is niet alleen voor de mens als gebruiker belangrijk, maar vooral ook voor de verschillende informatiesystemen. Dit betekent dat de ontsluitingen van PDOK in deze lijnen moet ontwikkelen waarbij we duidelijk aansluiten op internationale bekende recepten (Standaarden en technieken).

Qua accenten binnen het VISI team voor 2024, zien we de volgende thema's naar voren komen, nl:

- Gebruiksgemak

- Metadata die de gegevens beschrijft conform internationale standaarden (incl. kwaliteit van de data)
- Verbreding van de ontsluiting van PDOK oa. middels API's
- PDOK is een bron voor dataontwikkelingen zoals Digital Twin. Daarmee is er behoefte aan meer 3D informatie en moet PDOK bij voorkeur machine leesbaar zijn.

Het goed betrekken van stakeholder zoals gebruikers en data aanbieders, is van groot belang in het maken van de juiste keuze. Het Geonovum VISI team begeleidt en brengt vanuit haar netwerk, kennis en ervaring bij elkaar.

Digitale Tweeling-stelsel Verstedelijking en mobiliteit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Deze opdracht voeren we uit in de context van het DMI-programma van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gefinancierd uit het Nationaal Groeifonds.

De wedstrijd om ruimte in de fysieke leefomgeving is in volle gang. Vanuit de verschillende beleidsgebieden wordt het gewogen bij elkaar brengen van belangen gezien als de grootste uitdaging. We hebben namelijk nog al wat uitdagingen die onderling elkaar niet altijd versterken maar geregeld tegenstijdige zijn. Zo is het belang van een goede mobiliteit niet gelijk positief voor de natuur in de omgeving. Complexe vraagstukken die alleen maar inzichtelijk gemaakt kunnen worden door gebruik te maken van de nieuwste technologieën.

Een digitale representatie van de werkelijkheid (in 3D) geeft ons de mogelijkheid inzicht te krijgen in de onderlinge samenhang en uitwerking van maatregelen. Deze Digital Twin geeft antwoord op vragen in samenhang. Of dit nu zo iets simpel is als schaduwvorming bij de bouw van een nieuw appartementen complex of de impact van bebouwing op de hittestress beleving van bewoners. Dit alles is in deze digitale omgeving te bekijken en kun je simulatie in scenario's bekijken en krijg je qua uitkomst de effecten op verschillende beleidsuitgangspunten.

Een meer dan waardevol instrumentarium in het Beeld-, Oordeel- en Besluitvormings-proces (BOB) voor besturend Nederland. Groot voordeel van deze digitale omgeving (DT) is ook gelijk haar reproduceerbaarheid. Het vastleggen van de instellingen (aannames, stuurknoppen en ...) maakt het mogelijk om besluitvorming qua effect in de toekomst te evalueren en geeft je een mogelijkheid direct bij te sturen.

Het programma Dutch Mobility Innovations (DMI) heeft als doel technische ontwikkeling en innovatie te stimuleren waardoor we ervaring gaan opdoen met deze nieuwe manier van werken. Binnen het programma is de aanpak pragmatist en willen we de ervaringen onderling delen. De pragmatische aanpak is eveneens gekoppeld aan actuele vraagstukken.

Geonovum begeleidt in dit kader de Use Cases Flevoland, Gemeente Dronten en Gemeente Almere. Daarnaast is afgesproken dat wij in het project sturen op herbruikbaarheid van de Digital Twins en werken we hierin samen met marktpartijen om te komen tot stelsel afspraken om de interoperabiliteit van digital twins te vergroten. Deze ervaringen, recepten, onderzoeken en best practicus delen we onderling in de Nationale stelsel Digital Twin community waarmee we borgen dat niet iedereen het wiel opnieuw moet uitvinden maar dat we ook qua werkwijze gaan standaardiseren. Geonovum ontsluit haar netwerk en kennis dan ook graag voor deze doelstelling. Binnen de community hebben we in korte tijd reeds een bredere vertegenwoordiging dan alleen het programma DMI.

Activiteiten 2024

Het project zal deze weg in 2024 verder uitbouwen en ook qua onderzoeken de markt actief (incl. markt uitvragen) betrekken bij de ontwikkeling van het stelsel Nationale Digital Twin. De volgende

vier deel activiteiten zijn uitgewerkt in een project aanpak en zijn onderdeel van de kwartaal rapportage, nl:

- Begeleiding Usecases
 - een juiste opzet van een Digital Twin vanuit een maatschappelijke waarde
 - Handreiking hoe dit te realiseren
- Technologie, proeftuin, standaarden en architectuur
 - Proeftuin voor de Usecases
 - Proeftuin voor het DMI programma
 - Proeftuin voor de innovatie/onderzoeks trajecten die samen met de marktpartijen worden uitgevoerd
 - Proeftuin voor ontwikkeling interoperabiliteit tussen de DT technieken
 - Architectuur building bloks.
 - Architectuur board Digital Twin begeleiden
- Innovatie en verkenningen. Samen met alle stakeholders de marktpartijen uitnodigen te anticiperen in doorontwikkeling.
 - Funnel van innovatie en verkenningen die financieel ondersteunt worden om de ontwikkeling te stimuleren.
 - Per onderzoek worden resultaten gedeeld en in sommige gevallen in consultatie gebracht
- Community en communicatie
 - Centraal vindbaar maken van recepten, voorbeelden, handreikingen, standaarden en gelijk gestemde.
 - Verbinden van de gebruikers groep Digital Twin.
 - 4 x per jaar community bijeenkomst

1.3 Kennis

Een deel van ons werk bestaat uit het verkennen van en adviseren over ontwikkelingen die impact kunnen hebben op geo-informatie beleid. We doen dit ten behoeve van het GI-beraad, het Ministerie van BZK, en op specifieke onderwerpen voor het Topteam GeoSamen en de gezamenlijke provincies. Ook verkennen wij nieuwe technologie op zijn potentie voor toepassing door de overheid en werken wij mee aan het opschalen van beproefde oplossingen. Dat laatste doen wij in open platforms waarin bedrijven, kennisinstellingen en overheid samen kennis ontwikkelen en van daaruit delen met belangstellenden.

Programma Data bij de bron – developer.overheid.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het programma Data bij de bron heeft tot doel het aantal onnodige kopieën van overheidsdata terug te dringen. Om dit te faciliteren wordt de technische interoperabiliteit verbeterd door een in ICT gangbare methode (bijv. REST APIs) breder in te zetten en bestaande oplossingen rijksbreed op te schalen. In dit onderdeel wordt de voorziening developer.overheid.nl ontwikkeld.

Activiteiten 2024

De belangrijkste uitdaging is een community voor developers bij de overheid op te zetten. Deze community past bij de volgende generatie standaarden van Geonovum, door meer aansluiting te vinden met de reguliere ICT. Geonovum omarmt de API's. De geodata komt via API's binnen. Daarnaast gaan we de content op developer.overheid.nl uitbreiden met artikelen en meer API's. Overheden zijn zoekende (mede door Europese wetgeving) hoe ze hun data ter beschikking moeten stellen – wij voorzien hen van de kennis en de best-practices, zodat ze API en Code kunnen (laten) bouwen volgens de regels van de kunst.

Programma Data bij de bron – kennisplatform API's

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Het programma Data bij de bron heeft tot doel het aantal onnodige kopieën van overheidsdata terug te dringen. Om dit te faciliteren wordt de technische interoperabiliteit verbeterd door een in ICT gangbare methode (bijv. REST APIs) breder in te zetten en bestaande oplossingen rijksbreed op te schalen. In dit onderdeel wordt de organisatie van het kennisplatform API's geborgd.

Activiteiten 2024

Het Kennisplatform APIs is een initiatief van de werkvloer dat sinds 2019 kennis deelt over het uitwisselen van informatie tussen systemen (APIs) in de publieke sector. De focus ligt op het toepassen van moderne wereldwijd breed geaccepteerde technieken die niet alleen binnen de overheid goed werken maar juist ook informatie van de overheid laagdrempelig beschikbaar maken voor de gehele maatschappij. Resultaten tot nu toe zijn een nationale API strategie en twee standaarden op de lijst verplichte standaarden van forum standaardisatie, als ook het meerdere malen uitreiken van de gouden API voor de beste API in de publieke sector.

We willen bijdragen aan een betere informatiehuishouding binnen de overheid en een laagdrempelige informatievoorziening voor gebruikers binnen en buiten de overheid. In 2024 gebeurt dit door de nationale API strategie verder bestuurlijk verankerd te krijgen. De bestaande kennisdeling voort te zetten en verbeterde standaarden als verplicht vastgesteld te krijgen. We streven hiervoor naar bestuurlijke vaststelling van de API strategie, vaststelling bij het Forum Standaardisatie van twee verbeterde standaarden en het organiseren van 3 fysieke bijeenkomsten voor het delen van kennis.

Kennisvragen GI-beraad

Basisprogramma Geonovum | Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Rijkswaterstaat, Kadaster en de Geologische Dienst Nederland TNO

Het GI-beraad doet aanbevelingen aan ministeries en overheidsorganen over strategische onderwerpen op het gebied van geo-informatie in de publieke sector. Als onderdeel van de werkagenda van het GI-beraad doen wij onderzoek naar onderwerpen die impact kunnen hebben op het nationale geo-beleid. Onze adviezen zijn strategisch en verkennend of agenderend van aard.

Activiteiten 2024

Medio 2023 is het vernieuwde GI-beraad van start gegaan, waarbij meer aandacht voor de gebruikers is en de vertegenwoordiging weer op strategischer niveau is gebracht. Onze activiteiten in 2024 kunnen zich o.a. richten op het uitwerken van de gemeenschappelijke visie en bijbehorende werkagenda Zicht op Nederland. Ook verwachten we weer een buitenlandse studiereis te organiseren in 2024.

Advisering GeoSamen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

GeoSamen is een initiatief waarin de wetenschap, het bedrijfsleven en de overheid pre competitief samenwerken. Zij doen dit vanuit de gedeelde visie dat de geo-sector concreet kan bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Resultaat van deze samenwerking is dat GeoSamen

binnen de geosector wordt gekend en gewaardeerd, en daarbuiten steeds meer bekendheid verwerft als een goede manier om in de sector constructief samen te werken. Het visiedocument GeoSamen-2 is in 2021 vastgesteld en geeft richting aan activiteiten in 2024.

Activiteiten 2024

Voor 2024 stellen we voor de gewenste publiek-private samenwerking rond datagedreven werken (de kern van de beleidsvisie Zicht op Nederland (ZoN)) als hoofdthema te hanteren. Mogelijke onderwerpen zijn:

- Nadere verkenning rol private partijen in de datawaardeketen. Concreet kan worden gedacht aan de wijze waarop private data onderdeel van of op zijn minst gekoppeld kan worden aan het datafundament zoals beschreven in ZoN. Of: hoe bevorderen we het open karakter van het geoeCOSysteem (interoperabiliteit van oplossingen), hoe ontsluiten we (ook) het aanbod van private geoproducten (denk: appstore).
- Het vervolg op het door Geonovum ontwikkelde protocol goed opdrachtgeverschap. Het protocol is ontstaan vanuit de invalshoek ethiek, maar omvat een veel breder palet aan aspecten om bij datagedreven werken aan de slag te gaan. Brede adoptie van het protocol helpt de professionaliteit van datagedreven werken te bevorderen.
- Het vervolg op geo-onderwijs en arbeidsmarkt. Hierin ook expliciet aandacht geven aan de veranderende opleidingsbehoefte: niet alleen gericht op de aanbieders van geo-informatie, maar ook de gebruikers.

Advisering provinciaal platform geo-informatie

Gezamenlijke provincies

Voor een groot aantal provinciale taken zijn het gebruik en de uitwisseling van geo-informatie met andere ketenpartners van groot belang. Denk hierbij aan zaken als ruimtelijke ordening, gebiedsontwikkeling, openbare orde en veiligheid, landelijk gebied, milieu, mobiliteit, natuur, water, economie en zorg. De twaalf provincies werken hiertoe samen via het PPGeo. Gemeenschappelijke afspraken over de inhoud, het gebruik en de uitwisseling van geo-informatie dragen immers bij aan zowel de doelmatigheid als doeltreffendheid van de uitvoering van provinciale taken op tal van beleids- en uitvoeringsdossiers. Voor de provincies geldt bij dit alles de beleidsvisie Zicht op Nederland als een belangrijk referentiekader.

Doelstelling van het PPGeo is om geo-informatie optimaal te kunnen benutten voor een zo groot mogelijk aantal (inter-)provinciale toepassingsgebieden. Geo-informatie kan op deze wijze bijdragen aan de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de provinciale werkprocessen, producten en dienstverlening in het algemeen en voor de provinciale kerntaken in het bijzonder.

De specifieke adviesvragen voor 2024 zijn op dit moment nog niet bekend.

Geonovum

T 033 460 41 00

E info@geonovum.nl

I www.geonovum.nl

bezoekadres

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

postadres

Postbus 508
3800 AM Amersfoort

